

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Delegati in gostje na sobotnem občnem zboru Obrtne zbornice

Z X. rednega občnega zбора Obrtne zbornice za okraj Kranj

Večja pomoč komun

Pri občinskem ljudskem odboru Jesenice bi bilo potrebno osnovati poseben svet za obrt

V soboto, 25. marca, je bil v pfoistorih Delavskega doma v Kranju X. redni občni zbor Obrtne zbornice za okraj Kranj, katerega se je razen 84 delegatov udeležilo tudi več gostov, med njimi tudi predsednik OO SZDL tovariš Jakob Zen. Po ugotovitvi sklepčnosti in po izvolitvi za delo občnega zbora potrebnih organov so udeleženci potrdili nov statut Obrtne-komunalne zbornice za okraj Kranj, v katero se zaradi priključitve nekaterih komunalnih podjetij preimenuje dosedanja Obrtna zbornica.

Poročilo upravnega in nadzornega odbora so prisotni delegati soglasno potrdili, nakar se je pričela izredno živahna in plodna razprava.

Zastopnik čevljarstva je ugotovil, da ta obrt nazaduje. Prišla se je usmerjati na serijsko proizvodnjo zato, ker ne more računavati uslug v takem obsegu, da bi si lahko sama ustvarila potrebna denarna sredstva. Vendar to še ne pomeni rešitve. Za vsem tem stoji še vprašanje mehanizacije in kadrov. - Obrtnim podjetjem se bo mogoče mehanizirati samo, če bodo dobili kredite oziroma če jih bodo občinski ljudski odbori tako ugodno pavalirali, da bodo na ta način lah-

ko ustvarili nekaj svojih denarnih sredstev. Problem, ki ga kaže obrtnost vzporedno z mehanizacijo, so kadri. V obrti se danes namerne postavljajo vprašanja, kdo bo zaradi pomanjkanja kadrov upravljal s težavo kupljene stroje. Prav zato je treba vztrajati na tem, da še nadalje obstaja pri zbornici šola za vodilni kader.

V svoji razpravi je tovariš Bečan poudaril, da je obrt dosegla v zadnjem času viden napredek, vendar občinski ljudski odbori gledajo nanjo še vedno preveč

mačehovsko. Predvsem se je zavzemal zato, da je treba obrtnim podjetjem že takoj v začetku leta določiti družbene obveznosti in da se sredstva, ki se stekajo iz obrtne dejavnosti v občinske sklade, porabijo v večji meri tudi za pospeševanje obrti. Obširno je govoril tudi o delavskem samoupravljanju v obrti in o okrepitevi kadrov Obrtne-komunalne zbornice.

Delegat z Jesenic se je v glavnem omejil na problem, ki je za Jesenice specifičen. Tu je po eni strani močno razvita industrija, po drugi strani pa je obrt zastarela. Predstavniki obrti so zaradi teh razmer tudi izredno slabo zastopani v svetu za industrijo in obrt pri občinskem ljudskem odboru na Jesenicah. Zato je predlagal, naj bi se pri ljudskem odboru na Jesenicah osnoval poseben svet za obrt, ki bi lahko uspešneje reševal probleme obrtne dejavnosti. Dofaknil se je tudi združevanja sredstev, pri čemer

se vse preveč računa na obrt, vsaj v sorazmerju z industrijo.

V razpravo je posegel tudi predsednik OO SZDL tovariš Zen. Dejal je, da sprejemamo po raznih sejah in posvetih popolnoma napredne in dobre sklepe za rešitev obstoječih problemov in za nadaljnji razvoj. Toda tukaj se nam nemalokrat ustavi. Enostavno ne najdemo realizatorja. Zato je treba pri vseh teh sklepih zavzeti tudi neko konkretno stališče, kdo in kdaj bo sprejeta načela uresničil. Predlagal je, da bi bilo smotno misliti na to, da se osnujejo posebni strokovni organi izven državne uprave, ki bi proučevali stanje in nadaljnji razvoj obrtne dejavnosti. Slednje ne velja samo za obrt, temveč za vso našo gospodarsko dejavnost.

Tajnik trgovinske zbornice za kranjski okraj je v svoji razpravi obravnaval predvsem odnose med trgovino in obrtjo. Tovariš Pogacar, zastopnik Elektro Zirovnice, pa je delegatom pojasnil stanje distribucijskih podjetij, ki so po sedaj veljavnem statutu prešle v sestav Obrtne-komunalne zbornice.

Občni zbor sindikalne podružnice ObLO Kranj Družbeno upravljanje tudi v javni upravi

V petek, dne 24. marca, je imela svoj občni zbor sindikalna podružnica občine Kranj. - Na tem zboru se je ugotovila precejšnja aktivnost organizacije, saj je delalo v odboru in komisijah 26 odstotkov vsega članstva, razen tega imajo člani kar 149 pomembnih funkcij v političnih organizacijah in samoupravnih organih. Podružnica je organizirala športna tekmovanja in kulturne prireditve, 2 izleta, strokovna in politična predavanja, urečila nastopre za oddih, obravnavala novo nagrajevanje v javni upravi ipd. V razpravi se je predlagalo, naj se analizira stanovanjsko vprašanje uslužbenecem, zagotovi vsa pomoč uslužbenecem za letne dopuste ter okrepi družbeno politično delo. V prihodnje naj bi odbor navezal bolj neposredni stik s člani, zato pa bi se moralo sindikalno delo odvijati po oddelkih. Posebno v tem letu bo imela podružnica po-

membrno nalogo, da se bo zavzela za pravilno razdelitev osebnih dohodkov in za dosledno uporabo socialističnega načela nagrajevanja po delovnem učinku. Zato naj bi se tudi v javni upravi uvedlo družbeno upravljanje ob upoštevanju že uveljavljenih oblik v gospodarstvu in samostojnih zavodih.

Po sklepih zbora se bo tudi kulturno prosvetno in športno udeleževanje članov podružnice v letošnjem letu še povečalo. Uspehe, ki jih je dosegla zlasti športna komisija podružnice so pohvalni. Ta komisija ima vrsto sekcij tako za namizni tenis, strelstvo, planinstvo, šah, kolesarjenje, odbojko, smučanje, za splošno telesno vzgojo in plavanje. Vsaka od teh ima precej obširen program dela za letošnje leto, kar pa bo lahko uresničljiv, saj je v podružnici 80 članov in članic, ki sodelujejo v sekcijah.

Sodelovanje napreduje

V kmetijski zadrugi v Skofji Loki, ki je zajela območje Trate, Zminca in Loga, so nam povedali, da je združevanje zadrug v omejenih krajih v eno samo zadrugo v Skofji Loki potekalo z velikim razumevanjem. Res je, da je marsikdo izražal skrb pred združitvijo, kar je povsem razumljivo, vendar pa reorganizaciji ni nihče nasprotoval. V 41-članski zadrugi svet so volili enako število zastopnikov iz omenjenih krajev, ne glede na število prebivalstva. To je bilo važno, da se tako v začetku porok, da nobena od zadrug ne bo zapostavljena.

Sodelovanje s posameznimi kmetovalci v kmetijski zadrugi v

Skofji Loki znatno napreduje. - To se vidi že iz naslednjega primera: sprva so vaščani na primer silno negodovali, če je kdo od kmetijske zadruga prišel do njih, da bi poškopril sadno drevje ali krompir, sedaj pa kmetje sami prosijo iz dneva v dan, da bi čimprej prišli na vrsto.

Čeprav se je kmetijska zadruga močno razširila, pa je še vedno premajhna, da bi imela posamezne poslovne enote. Zato je celotna zadruga organizirana kot ena poslovna enota z vsemi dejavnostmi, kot so kmetijska, mlekarstva, gozdna itd., kar omogoča, da so vsa sredstva skupna.

Kmetijska zadruga je dobila tudi precej gozdnih površin, in to

z odkupom in s pogozdovanjem. S posameznimi posestniki je zadruga v kratkoročni in dolgoročni kooperaciji. V prvem primeru sklene na primer s kmetom pogodbo za določeno količino lesa, ki jo kmetovalec potem proda zadrugi. Pri dolgoročni kooperaciji pa pride v poštev upravljanje, to je sečnja, negovanje itd. vsega kmetovega gozdnega premoženja. Glede na razširjene naloge kmetijske zadruga pa upajo, da bodo dobili v upravljanje vse površine SLP, kar bo privedlo do smotnejšega pogozdovanja in gospodarjenja sploh.

S tretjega zbora mladih kovinarjev in metalurgov Slovenije

Dosedanje izkušnje naj bodo kažipot pri nadaljnjem delu

Jesenice, 26. marca - Tu je danes končal z delom III. zbor mladih kovinarjev in metalurgov iz vse Slovenije. Na njem je sodelovalo 123 delegatov iz 65 kovinskih in metalurških podjetij in nekaj gostov.

Iniciativo za ta zbor je dala jeseniška mladina, ki je čutila potrebo, da si spriči vedno pomembnejših gospodarskih in političnih nalog mladih delavcev v kovinski in metalurški industriji izmenja dosedanje izkušnje in izlušči nekaj smernic za bodoče delo. Zlasti so udeleženci na zboru obravnavali sodelovanje mladih delavcev v organih delavskega samoupravljanja, o izobraževanju, o stovanjskih vprašanjih, o medsebojnih odnosih, zlasti še o odnosih mojstrov in drugih starejših delavcev v tovarnah do mladih. Tu di o delu klubov mladih proizvajalcev je bila izredno živahna razprava. V njej je bilo poudarjeno, da morajo ti klubi reševati bolj konkretna vprašanja po proizvodnih enotah. Komisija za sklepe bo na podlagi razprave in številnih predlogov pripravila sklope, ki jih bodo poslali vsem udeležencem v podjetja. Le ti bodo služili mladim kovinarjem in metalurgom kot kažipot pri njihovem nadaljnjem delu. Z današnjega zbora so mladi kovinarji in metalurgi poslali pozdravno brzojavko Izvršnemu odboru sindikata me-

talurških in kovinskih delavcev Jugoslavije. Po zaključku zborovanja so si delegati in gostje ogledali muzej jeseniške železarne in nekatere druge zanimivosti.

J.P.

Sekcija za mladinske probleme

SENČUR - Mladinska organizacija v Senčurju je lani popolnoma zamrla. Razlogov za to je več, najvažnejši je morda neenotnost v odboru samem. O tem so govorili na sestanku krajevne organizacije SZDL in sklenili formirati sekcijo za mladinska vprašanja. Kot prvo nalogo si je sekcija omislila predavanje v sklopu "Sole za življenje", ki jo bo vodila dr. Mejakova.

Cepprav je zelo pohvalno, da so ustanovili to sekcijo in da bo sekcija začela s predavanji, bi bilo morda bolje, če bi sekcija prvenstveno skrbela za to, da ponovno osnujejo mladinsko organizacijo, o kadrovske okrepitve in pomagajo pri začetnih težavah. Ostalo delo bi potem lahko prepustili mladini sami, saj bi se ta pod dobro izbranim vodstvom hitro uveljavila.

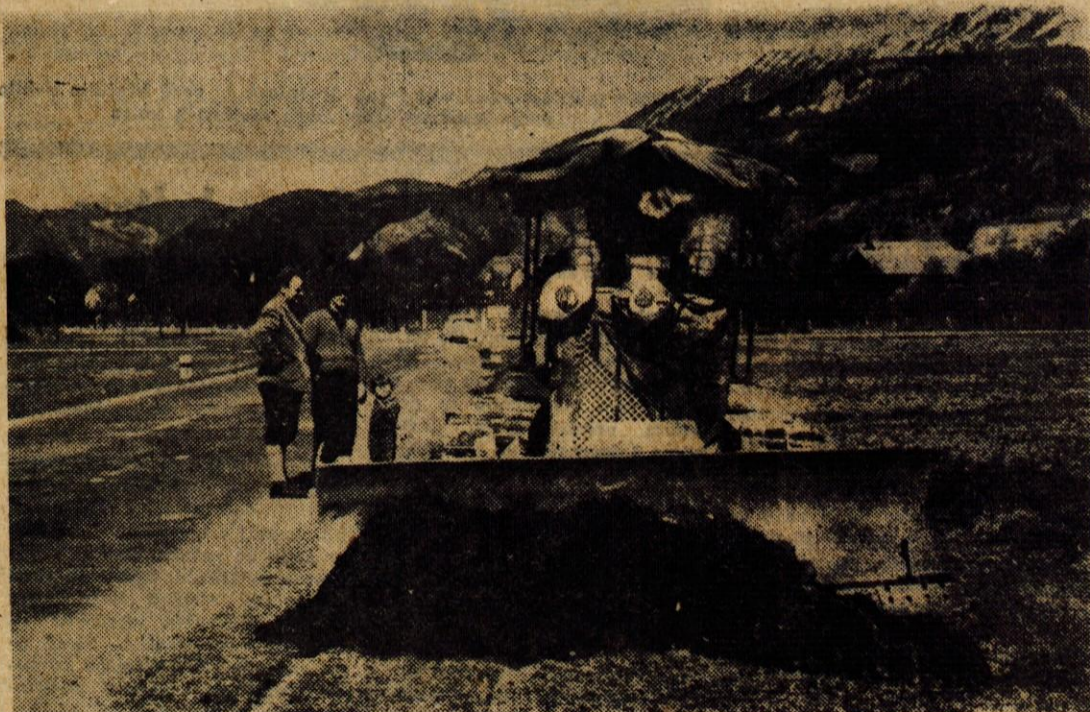
Med združniki pred volitvami v združne svete

KAJ BO V RAKOVNIKU?

se sprašujejo ljudje v Kamni Gorici, Radovljici in tamkajšnji okolici

V upravi nove kmetijske zadruga Jelovica smo se pogovarjali. Pripovedovali so o začetnih organizacijskih težavah ob sedanji reorganizaciji in o določenih prednostih in perspektivah, ki pa se s tem odpirajo. Sedaj združujejo štiri bivše kmetijske zadruga (Podnari, Lancovo, Begunje in Radovljice) v enotni zadrugi Jelovica.

V letošnjem planu je najvažnejša stvar njihov obrat Rakovnik, kot so povedali. To je vsa leva stran ob Savi pod radovljiško železniško postajo, kjer si zadruga ustvarja pogoje za prvo lastno proizvodnjo. Ze sedaj so imeli tam 15 ha pašnikov. Mnogi kmetje v okolici pa dobesedno ponujajo zemljišča. Nekateri bi radi zamenjali, drugi bi radi oddali zemljo v najem, tretji želijo to zemljo prodati. Upravni odbor zadruga je večkrat razpravljal o tem vprašanju. Začeli so se dogovarjati in pogajati z lastniki. Tako se je odprla možnost, da z arondacijo, odkupi itd. povečajo sedanji pašnik v Rakovniku na 51 ha in si tam uredijo močan živinorejski obrat, za kakih 200 glav živine. Seveda morajo zgraditi potrebne hleve in druge objekte. - Načrti so že izdelani in skupne investicije so predvidene za okroglo 17 milijonov dinarjev. Celotna vrednost tega obrata z živino vred pa bo znašala kakih 50 milijonov dinarjev. To seveda čez tri leta, ko bo obrat gotov. Kar pa se še niso odločili, je vrsta živine: ali naj se na primer usmerijo na živino za proizvodnjo mleka ali pa na živino za pisanje oziroma na meso. Poleg tega v letošnjem planu predvidevajo tudi lastno proizvodnjo semenskega krompirja, in sicer na Brezjah na površini 2ha ter 7ha ribeza v Podnartu. S temi začetki lastne proizvodnje si hoče zadruga ustvariti možnosti hitrejšega napredka in ufrtiti pot iz ozkega kroga individualne proizvodnje.

Te dni so začeli ob cesti I. reda na odseku od Rado vilice do Jesenic urediti obvozne poti za voznike vprežnih vozil in kolesarje. S tem, ko se bodo vozniški vprežni vozil in kolesarji dokončno odstranili s ceste I. reda, bo promet na njej še toliko bolj varen

S seje DS jeseniške železarne Delež delavcev pri gradnji stanovanj

Jesenice, 22. marca - Na današnji seji delavskega sveta jeseniške železarne, so med drugim razpravljali o sodelovanju delavcev pri stanovanjski izgradnji. V zvezi s tem, so sprejeli tudi ustrezne pravilnik, ki določa štiri oblike sodelovanja. In sicer finančno udeležbo s hranilno službo, fizičnim delom in združno gradnjo.

Po analizi, ki jo je pripravila stanovanjska komisija jeseniške železarne je v podjetju 725 proslincev za stanovanja. 127 med njimi je takih, ki so pripravljene sodelovati s predplačilom stanovanjske pravice, 234 takih, ki bi sodelovali s fizičnim delom, 28 pa jih je za združno gradnjo itd. Največ proslincev je za dvosobna stanovanja, za trisobna jih je le 19, medtem ko je v gradnji okrog 90 takih stanovanj. Torej bo treba

tudi gradnjo stanovanj prilagoditi dejanskim potrebam.

Sodelovanje s fizičnim delom je bilo že doslej. Lani je sodelovalo pri gradnji stanovanj v Podmežakli na ta način 64 članov kolektiva, ki so opravili nad 32 tisoč delovnih ur. Gradbeno podjetje Sava, ki je gradilo stanovanja, je bilo zadovoljno z delom, medtem ko se podjetje Projekt ne more ogreti za tak način gradnje, pri katerem bi sodelovali tudi bodoči koristniki stanovanj.

Bolje rat, nego pakt!

Pod tem geslom so na današnji dan pred 20. leti šli na ulice ljudje v Beogradu, Ljubljani in v vseh večjih mestih Jugoslavije. Demonstracije v odgovor na sramotni pristop takratne vlade

Danes, 27. marca, so preživeli borec III. selške čete Cankarjevega bataljona spominjajo hudega boja z Nemci na Rovtu nad Zabnicom. Med ognjem svinčenk, ročnih bomb in plameni gozda, ki so ga Nemci zažgali okoli obkoljene čete, sta borec bodrila in vodila narodni heroj Stane Zagar in Jože Gregorič. Po dvournem boju na življenje in smrt se je četa prebila skozi obroč. Toda na bojišču je ostalo 15 žrtev, med katerimi je bil tudi Stane Zagar, član Glavnega štaba NOV in POS ter komandir čete Matija Udvarc-Vajs. Izguba Staneta Zagarja je bila nenadomestljiva za Gorenjsko, kjer je bil on prvi in glavni organizator revolucije in oboževanega boja. Na sliki: Stane Zagar (desno) in Ivan Bertonec (levo), prvoborec, sedanjí podpredsednik Okrajnega ljudskega odbora, ki se je kot domačin na Dobravi pri Kropi v svoji mladosti kalil in vzgajal ob tem neuklonljivem učitelju in revolucionarju

Cvetković-Maček k trojnemu paktu so začele že na sam dan podpisati pogodbe, 25. marca. Pod močnim pritiskom množic, ki jih je takrat, po 20-letni strogi ilegalnosti znova javno vodila KPJ, je bil v noči med 26. in 27. marcem izveden tudi vojaški puč. Postavljena je bila nova vlada »narodne sloge« s predsednikom generalom Simovičem. Toda ta sprememba, ki je bila narejena v korist buržoazije, še ni zadovoljila množic, ki pa so dale takratnim dogodkom popolno drugačno, razredno in revolucionarno vsebino. 27. marec upravičeno štejejo kot neposredni začetek narodnoosvobodilnega boja.

Hitler, ki je tiste dni po podpisu dunajske pogodbe in še posebno 27. marca doživljal s svojo politiko v Jugoslaviji hud moralni udarec, je že tisti dan podpisal navodilo za udar na Jugoslavijo in sicer iz Gradca in iz Bolgarije, kjer so že imeli pripravljene čete za pohod na Grčijo.

Pred skupščino okrajnega starešinstva Zveze tabornikov Kranj

V NOVO OBDOBJE

V sredo, 29. marca, bo v Dijaškem domu na Zlatem polju v Kranju skupščina okrajnega starešinstva Zveze tabornikov Slovenije Kranj.

Dejavnost taborniške organizacije na Gorenjskem se je v zadnjih dveh letih - v razdobju od zadnje skupščine - močno razmahnila z ustanavljanjem novih enot in znatnim porastom članstva. To se je počelo za 100 odstotkov, in sicer od 9 enot s 1131 člani, na 18 enot s 6 odredi, 12 četami in 2183 člani.

V počastitev 40. obletnice ustanovitve KPJ in SKOJ ter 15. obletnice osvoboditve so gorenjske taborniške enote izvedle 87 samostojnih prireditvev in akcij, na katerih je sodelovalo 3219 članov. - Razen številnih akcij v okrajnem, republiškem in zveznem merilu so se gorenjski taborniki udeležili tudi 27 taborenj s 1432 udeleženci.

Zelenoslova taborniška organizacija v novo delovno obdobje, ki je še toliko bolj pomembno, saj sovpada s praznovanjem 20-letnice ljudske revolucije. Razen tega

so predvidene tudi nekatere organizacijske spremembe. Ustanovili bodo okrajno taborniško zvezo, medtem ko bodo pristojnosti okrajnega starešinstva prenesli na občinska starešinstva.

Program dela imajo za leto priložen proslavam ob 20. obletnici ljudske revolucije. Med najvažnejšimi taborniški prireditvami bo tudi letošnji VI. zlet gorenjskih tabornikov na Poljanah nad Jesenicami, združen z osrednjo proslavo Gorenjske v počastitev 20. obletnice ljudske revolucije. Računajo, da se bo zleta udeležilo

okoli 1000 tujkov. Druga, večja prireditev bo srečanje gorenjskih in primorskih tabornikov ter mladih planincev na Poreznu.

Gorenjski taborniki se bodo udeležili tudi republiških in zveznih akcij. Okoli 25 ekip bo sodelovalo na Pohodu ob žici okupirane Ljubljane, nekaj jih bo odšlo tudi na centralno slovensko proslavo v počastitev 20-letnice ljudske revolucije v Žužemberku in na zvezno proslavo v Titovih Užicah.

Ljudje in dogodki

Ljudsko štetje na Koroškem

Pred dnevi so v vsej Avstriji izvedli ljudsko štetje. Podatki tega štetja naj bi poslužili državni statističnemu uradu za »notranjo« uporabo. Ta izrazito statistična akcija pa je dobila na Koroškem poseben nacionalni prizvok. Nacionalistični krogi so se v pripravah na štetje in med samim popisovanjem na moč trudili, da bi izbrisali s statističnih analov slovensko nacionalno manjšino in tako »dokazali« svetovni javnosti, da koroških Slovencev ni več ali da jih je zelo malo.

Ob ljudskem štetju pred desetimi leti so »ugotovili« na Koroškem le še 8000 Slovencev. - Kot osnovo za ugotavljanje kdo je Slovenec in kdo ni, so tedaj vzeli tako imenovani »občevelni jezik«, torej jezik, ki ga govore ljudje v uradih, javnih prostorih, trgovinah. Niš čudnega torej, da so po tem kriteriju našli tako malo Slovencev.

Pri tokratnem štetju pa so 14. vprašanje na popisni polji pojasnili drugače: občevelni jezik, naj bi bil tisti, ki ga govore ljudje doma. Tak način ugotavljanja dejstev, je seveda sam po sebi naprednejši in objektivnejši. Toda ob tem bi bilo treba zagotoviti, da bi vsak človek brez bojazni in brez pritiska izrazil svoje mnenje. Tega pa na Koroškem niso zagotovili. Celo nasprotno, dopustili so najbolj grobo potvarjanje dejstev in najhujši pritisk raznih šovinističnih agitatorjev na pripadnike naše nacionalne manjšine.

»Sloveski vestnik« z dne 24. marca piše v zvezi s tem tole:

»Iz poročil o ljudskem štetju je razvidno, da je prišlo pri popisovanju tudi tokrat do značilnih primerov potvarjanja resničnega jezikovnega stanja, da je prišlo do vplivanja na ljudi, do groženj in zastraševanja, samo da se odgovor na vprašanje o občevelnem jeziku ne bi glasil »slovenski«... S pričami so potrjevali poročila, da so številni komisarji vplivali na ljudi, naj vpišejo, če že nečje vpišejo nemški jezik, vsaj »vindiš«. Prav tako so številni komisarji pri ljudeh, ki nemščine sploh ne obvladajo in se morajo pri opravkih na občini in na drugih uradih posluževati tolmača, zapisali nemški občevelni jezik... Številni komisarji so zastraševali ljudi: Če hočete zapisati slovenski jezik, potem spadate dol, v

Jugoslavijo!« Takih primerov je bilo mnogo in ti samo po svoje ilustrirajo »resničnost« podatkov kar zadeva registracijo slovenske nacionalne manjšine na Koroškem.

S šovinistično gonjo v pripravah na popis in s potvarjanjem dejstev, seveda nacionalistični krogi na Koroškem delajo kaj slabo uslugo medsebojnemu sodelovanju med dvema sosedoma, ki bi bilo nedvomno koristno za obe strani in bi po svoje prispevalo k utrditvi miru v svetu. Ob pogojih odkritih medsebojnih odnosov, bi naša manjšina na Koroškem lahko predstavljala trden most za vzajemno sodelovanje. Ta most pa kot kaže šovinistični krogi zavesno hočejo razrušiti.

Glavna letošnja akcija organizacije RK Okrevališče na Debelem rtiču

Občinski odbori Rdečega križa v našem okraju bodo letos zbrali milijon in 500.000 dinarjev za izgradnjo Mladinskega klimatskega okrevališča na Debelem rtiču pri Kopru. To so sklenili na plenumu Okrajnega odbora RK, ki je bil v petek, 24. marca, v Kranju. O potrebi in pomenu te akcije je govoril predsednik Okrajnega odbora RK tovariš Janez Ogorelec in še posebno podpredsednik Glavnega odbora RK Slovenije dr. Marjan Ahčin.

Mladinsko klimatsko okrevališče na Debelem rtiču je edina taka ustanova Slovenije, kamor vsako leto hodijo zdravstveno in socialno ogroženi otroci. Tudi iz našega okraja bodo letos že četrte letovali taki otroci. Lani jih je bilo tam 127. Okrevališče je predvideno za letovanje 500 otrok. - Celotni gradbeni in drugi stroški, ki že gredo proti koncu, bodo znašali približno 500 milijonov dinarjev. Republiški Zavod za socialno

zavarovanje, ki je bil v zadnjih letih glavni nosilec investicij, letos ob spremenjeni obliki zbiranja in trošenja sredstev ne more več pomagati. Zato bodo to nalogo prevzele organizacije RK. Vsi okrajni bodo prispevali po svojih močeh. V okraju Kranj je predvideno, da bi zbrali 6.500.000 dinarjev. Približno 5 milijonov dinarjev bi zbral Okrajni odbor RK iz dohodkov in pomoči okrajnega proračuna. Občinski odbori RK pa bodo s posebnimi prispevki, z akcijo v tednu RK članar in v podobnim zbrali okrog 1.500.000 dinarjev. Takte komunisti so ugotovili na plenumu, kjer so vsi poudarjali velik pomen tega okrevališča za naše otroke. Na plenumu sogovorili tudi o fluorografiranju prebivalstva v našem okraju. -l. c.

USTANOVITEV DRUŠTVA IZNAJDELJEV

Jesenice - V torek, 21. marca, je bil na Jesenicah ustanovni občni zbor Društva iznajditeljev občine Jesenice, v katerega se bodo vključili tudi novotvorjeni racionalizatorji in avtorji izboljševalnih predlogov, ki prinašajo s svojimi predlogi posameznim delovnim kolektivom, gospodarskim organizacijam in zavodom velike koristi in prihranke. Na občnem zboru so izvolili 13-članski odbor.

Predavanje na Primskovem

V okviru dnevnega zdravstva, ki ga praznujemo 7. aprila, prireja organizacija Rdečega križa terena Primskovo predavanje o raku, ki bo v sredo 29. marca ob 9.30 uri v Zadrudnem domu. Predavanje bo spremljano s filmi in ga bo vodil dr. Cof.

Tudi v Alpini naj bi ustanovili Društvo Ljudske tehnike

Na redni letni skupščini obč. odbora Ljudske tehnike v Zireh je izčrpano poročilo o delu tega odbora podal Lado Mole. - Med drugim je poudaril, da je v prvem letu obstoja občinski odbor LT v Zireh pokazal, da je bila upravičena zahteva, da se tudi v

žirovski občini formira ta organ, ki povezuje in koordinira delo v osnovnih organizacijah na terenu, katere se bavijo s tehnično vzgojo. Občinski odbor LT v Zireh ima pod svojim okriljem AMD Ziri in DLT Ziri, ki ima 4 krožke in to radio-amaterskega, foto-krožek, elektro krožek in servis. Vse organizacije LT so bile precej razgibane, predvsem AMD, medtem ko je v organizaciji LT primanjkovalo potrebne strokovnega kadra. Na podlagi poročil in razprave, je bilo sprejetih več pomembnih sklepov. - Tako so sklenili, da bodo pri občinskem odboru formirali komi-

sijo za tehnično vzgojo mladine. Nadalje so predlagali, da se ustanovi v tovarni Alpina samostojno društvo LT, ki bi se bavilo izključno s tehničnim delom v tovarni, dajal orazne predloge za izboljšanje dela in dvig strokovnega kadra, skrbelo za novatorstvo ni drugo. - Več sklepov je bilo sprejetih tudi v zvezi z ustanovitvijo servisa, ki bi omogočil popravila raznih gospodinskih in drugih pripomočkov pod geslom »Napravi sam«. Osnovne organizacije pa imajo za letošnje leto zelo obširen program dela, ki zajema tudi številne prireditve v počastitev 20-letnice vstaje in 15-letnice LT. Naj na kraju omenimo, da je na osemletki v Zireh najmočnejše razgibana tehnična vzgoja od vseh sol v kranjskem okraju. Zato pa ima nemalo zaslug direktor šole Mirko Zlajpah. Ko smo ga zaprosili, naj nam pove nekaj o delu njihovih krožkov, nam je odgovoril, da je najboljše, da si kar sami ogledamo njihovo delo. Moramo reči, da smo bili povsem presenečeni, kakšno mojstrsko imajo urejene delavnice za tehnični pouk in delo krožkov. -an

Aktivnost jeseniške mladine

SEMINAR JE USPEL

Obč. komite LMS na Jesenicah je pretekli teden priredil za predsednike in sekretarje ter člane občinskega komiteja seminar, ki je trajal od ponedeljka do petka. Seminar je izredno dobro uspel, saj se ga je redno udeleževalo od 35 do 40 mladincev. S predavatelji, ki so bili v glavnem iz vrst mladinskih funkcionarjev samih, so bili udeleženci seminarja zelo zadovoljni. Razen organizacijskih zadev so mladim seminaristom predavali tudi o perspektivnem planu jeseniške občine in o nadaljnji vlogi mladine v socialistični skupnosti.

Po končanem seminarju so se v petek popoldne vsi udeleženci sestali na plenumu občinskega komiteja LMS. Na njem so izključno obravnavali samo organizacijske stvari, med drugim so sprejeli tudi program dela občinskega komiteja in program za potek mladinskega festivala.

Se nadalje pretežno jasno vreme. Temperatura ponoči med -1 in -5, čez dan okrog 10 stopinj Celzija.

Pokvarjene konzerve

Sanitarna inšpekcija v Trzinu je obvestila, da so iz tamkajšnjih trgovin izločili 200 konzerv »Mesni doručak« izdelek tovarne Mitros iz Sremske Mitrovice, ker so ugotovili, da niso užitne. Dasi preiskava o vzrokih okvare še ni zaključena, je vendar že ugotovljeno, da gre za neprimerno embalažo, kajti škafle so na notranji strani zarjavle. S tem opozarjajo potrošnike in tudi prodajalce v drugih krajih, naj pazijo na te vrste konzerve, oziroma naj jih začasno izločijo iz prodaje.

Kamniška kronika

SPORTNI DAN

Kamnik - Prejšnji teden so imeli na drugi osemletki v Kamniku športni dan. Učenci so odšli na športno igrišče v Mekinje, kjer so se med seboj pomerili v različnih disciplinah.

V sredo je bilo takšno tekmovalje tudi v gimnazijski telovadnici, in sicer v okviru športnega dne za gimnazije. Tekmovali so v vajah na orodju, in to razredi in posamezniki.

SEJA ŠOLSKEGA ODBORA

Kamnik - Pred kratkim je bila seja šolskega odbora na gimnaziji Kamnik. Ravnatelj zavoda je podal poročilo o delu šole od prej-

šnje seje do sedaj. Mnogo pa je bilo tudi govora o zakonu o finansiranju šolstva.

»MLADI KAMNIČAN«

Kamnik - Na Gimnaziji bodo v kratkem izdali novo številko svojega lista »Mladi Kamničan«. V ta list dopisujejo dijaki iz vse gimnazije. Tudi urejanje in tiskanje so prevzeli dijaki sami.

PRED MATURO

Kamnik - Rok za oddajo maturitetnih nalog na kamniški gimnaziji je 31. marec. Ta datum pa je že ta teden in so ti zadnji dnevi za maturante zelo napeti. Tanja Maurič

Trgovsko podjetje »Železnina« na Jesenicah je pred kratkim dobilo večjo količino Tomovskih motornih koles

NAŠ RAZGOVOR

Pred I. kongresom telesne kulture

Znano je, da bo v dneh 7. in 8. aprila v Ljubljani I. kongres telesne kulture Slovenije. Sedaj, v zadnjih dneh marca, se v vseh gorenjskih občinah pripravljajo na občinske konference telesne kulture. Na njih bodo izvolili delegate in se hkrati pogovorili o najaktualnejših problemih športa in telesne vzgoje v posameznih komunah. - Občinska športna zveza obstaja do zdaj samo na Jesenicah, medtem ko po ostalih občinah teh forumov še niso ustanovili. Do ustanovitve teh organov po občinah bo prišlo prav sedaj, tik pred kongresom. Gorenjske športnike bo na kongresu zastopalo 30 teles-

novzgojnih delavcev. Nekaj več o pripravah na kongres telesne kulture Slovenije nam je povedal VIII. Planinšek, član iniciativnega odbora za ustanovitev občinske športne zveze v Kranju.

»Ustanovna skupščina Občinske športne zveze v Kranju bo v četrtek, 30. marca ob 16. uri, v Delavskem domu. Že pred pol leta smo ustanovili iniciativni odbor, da bi pripravil vse potrebno za ustanovitev občinske športne zveze v Kranju. Vendar iz nerazumljivih vzrokov do ustanovitve ni prišlo. Na pobudo občinskega odbora SZDL in

občinskega komiteja LMS, smo ukrenili vse potrebno, da bo do četrtega vse pripravljeno. Vabila za ustanovno skupščino smo poslali vsem množičnim in društvenim organizacijam. Izvolili bomo 8 delegatov za kongres telesne kulture.«

»O čem boste na skupščini največ govorili?«

»V prvi vrsti bomo vse navzoče predstavnik telesnovzgojnih in drugih organizacij seznanili s pomembnostjo I. kongresa telesne kulture Slovenije. (O tem bo prebrana poseben referat). - Razen tega bo na ustanovni skupščini govora tudi o trenut-

nem stanju športa in telesne vzgoje v kranjski občini.«

»Katera bo najvažnejša naloga občinske športne zveze po ustanovni skupščini in po kongresu telesne kulture?«

»Na vrsti bodo najprej športni objekti v Kranju. Menim, da bo občinski športni zvezi uspelo dobiti dovolj sredstev za dokončno gradnjo že začetih športnih objektov v Kranju. Razen tega pa bomo brž skušali najti nove oblike nabiranja sredstev za športne organizacije. Sicer je uspeh vseh akcij odvisen od sodelovanja vseh članov telesnovzgojnih organizacij.« M. Z.

OTOK ZAKLADOV

R. L. STEVENSON

147. - Potem smo vsi stopili v votlino. Bila je velika in zračna. V njej je izviral majhen studenček. Pred velikim ognjem je ležal kapitan Smolet. Daleč za njim sem v kotu, ki ga je zdaj za zdaj razsvetlil sij ognja, zapazil velike kupe zlatnikov in štirioogle kopicice zlata v palicah. To je bil torej Flintov zaklad, ki smo ga prišli tako daleč iskat in ki je zanj dalo življenje sedemnajst mož s »Hispaniole«. Mene je kapitan ostel, češ da vse premalo ubogam in vse preveč delam po svoji glavi. Šilverja pa je samo ošnil in to je bilo vse.

148. - Drugo jutro smo se že navsezgodaj lotili dela. Iz votline smo nosili zlato do čolna in od tod s čolnom na »Hispaniole«. Jaz sem bil preslaboten za prenašanje, zato pa sem imel vse dan dovolj opravka v votlini, kjer sem zlagal kovani denar v vreče za kruh. Bila je to res čudna zbirka novcev. Bili so angleški, francoski, španski, portugalski zlatniki in na njih so bile podobe vseh evropskih kraljev in cesarjev iz poslednjih sto let. Tudi to delo je bilo naporno in prsi so mi bili zvečer kar otrpli od tega prelaganja.

POZOR! VISOKA NAPETOST!

Mnogo načinov imamo, s katerimi lahko številčno povečamo velikanski tehnični napredek, katerega človeštvo doživlja zadnja desetletja.

Pred dvajsetimi leti je svetovna proizvodnja električne energije bila gotovo štirikrat manjša od današnje. Statistika je zabeležila, da je bilo leta 1937 proizvedenih komaj 500 milijard kilovatnih ur električne energije. Današnja proizvodnja pa se nevarno bliža številki 2000 milijard kilovatnih ur.

V Evropi so največji proizvajalci električne energije Sovjetska zveza in Nemčija. Samo na Sovjetsko zvezo odpade več kot 200 milijard. V Aziji je daleč najmočnejša Japonska (80 milijard), v Afriki Južnoafriška Unija, v severni Ameriki Združene države Amerike, katere nosijo svetovni rekord, več kot 600 milijard kilovatnih ur, v južni Ameriki pa Brazilija.

Ce pogledamo še način pridobivanja električne energije, s pomočjo hidroenergije ali s pomočjo termoeenergije, pridemo do zelo zanimivih podatkov. Tako na primer Anglija proizvode skoraj petkrat več električne energije kot Švedska, a Švedska desetkrat več v hidrocentralah kot Anglija. Razlog je enostaven: v Angliji vso energijo proizvajajo s pomočjo vodnih padcev. Razen Švedske so poznane še zemlje hidrocentral: Norveška, Svica, Kongo in Nova

Zelandija. V teh državah skoraj ne poznajo termocentral. Tudi pri nas hidrocentrale vse bolj prevladujejo. V Združenih državah se samo ena šestina elektroenergije pridobiva v hidrocentralah, a vse ostalo se proizvaja s pomočjo premoga. Ko smo že omenili premog, navedimo še to, da vsako leto na svetu izkopljejo okoli milijard in pol ton črnega premoga in okoli pol milijarde ton rjavega premoga in lignita. Skupno torej več kot 2 milijardi ton; tri četrtine tone na osebo letno. Največji proizvajalci črnega premoga na svetu so Sovjetska zveza in Združene države Amerike. V vsaki teh zemeljske izkoplje letno blizu pol milijarde ton, t. j. dve tretjine svetovne proizvodnje. Z rjavim premogom in lignitom je situacija drugačna. Tu je najmočnejša Nemčija, a Združene države Amerike pridejo skoro na dnu tablice. V Jugoslaviji izkoplje osemkrat več vrst tega premoga kakor v Združenih državah Amerike. Razen premoga in elektroindustrije je eden najvažnejših virov energije nafta. V tem pogledu ranglista svetovnih proizvajalcev izgleda drugače, kakor smo doslej naštevili. Takoj za Združenimi državami pride Venezuela kot drugi proizvajalec na svetu: 150 milijonov ton na leto. Tretja je Sovjetska zveza, a takoj za Sovjetsko zvezo pridejo azijske zemlje Kuveit, Saudska Arabija in Iran. V Evropi je najmočnejša Rumunija, saj se njena letna proizvodnja dviga na desetine milijonov ton surove nafte.

Eichmannovi sodniki so iz Nemčije

Vsi trije sodniki, ki bodo v Jeruzalemu tvorili sodišče za vojnega zločinca Eichmanna, so po rodu iz Nemčije. Dva izmed njih sta v Nemčiji tudi študirala pravo.

Predsednik sodišča Landau, ki je tudi član izraelskega vrhovnega sodišča, je bil rojen leta 1912 v Gdansk, študiral pa je na londonski univerzi. Sodnik Halevi, predsednik jeruzalemskega okrožnega sodišča, je bil rojen leta 1901 v Wielsensfeldu ob Saali in je študiral na berlinski univerzi. Tretji sodnik Raveh se je rodil leta 1906 v Aurichu. Študiral je

Ledena smrt

Pred nedavnim so aretirali bivšega komandanta nacističnega taborišča Karla Schmilowskega, ki se je posluževal posebnega načina za množično ubijanje internirancev. Ljudi so do golega slekli, jih privezali o kolom in ob velikem mrazu polivali z vodo. Žrtve so kmalu postale ledeni kipi. Na tak način je omenjeni likvidiral okrog 10.000 ljudi.

Večne vžigalice

in drugi zanimivi izumi na razstavi v Bruslju

Neki Avstrijec je izumil »večno vžigalico«, s katero je mogoče prižgati najmanj 100 cigaret. Svój patent je razstavil na izumiteljski razstavi, ki je bila odprta v soboto v Bruslju.

Razen te »večne vžigalice« so vzbudili na razstavi veliko zanimanje še tile razstavljeni izumi:

Nagrobni kamen iz plastične snovi, budilka, ki spečega ne, samo zbudi, ampak ga tudi strese, čevlji, s katerimi je mogoče hoditi po vodi, trnek, ki pozvoni, brč ko riba zagreje, stopnice, ki se zasvetijo, če stopi nanje noga, vrteči se dežnik, lonec, ki skuha jajce brez vode, zaboji, v katerem lahko varno prenašamo bombe in eksplozivi, konzerve, ki ne potrebujejo odpiralca in tablete, ki v 30 minutah odvzamejo pijanču znake pijanstva in v 45 minutah »normalizirajo« količino alkohola v krvi.

Na bruseljski svetovni izumiteljski razstavi sodeluje 850 izumiteljev iz 89 držav.

V ZAR ENA CIGARETA MANJ

Neki poslanec je v Kairu predlagal, da bi v bodoče dajali v zavitek le 19 cigaret namesto sedanjih 20 in zavitek prodajali po isti ceni kot doslej. Denar, ki bi ga tako zbrali, bi uporabili za vzdrževanje šol in za industrijske projekte v ZAR.

Neki francoski artist je stavil, da se bo brez pada z miniaturnim koleksom peljal 100 metrov daleč. Še več, na ramah ob imel še svoji dve hčerki. Stavo je dobil.

Svečano zborovanje za Lubnikom

V soboto, 18. marca, so otroci osnovne šole v Škofji Loki in gimnaziji proslavljali svoj odredni praznik. Na ta dan so v jutranjih urah v treh skupinah odšli za Lubnik blizu Breznice, kjer je 18. marca 1943 padel takratni sekretar rajonskega komiteja za Gorrenško, tovariš Peter Kavčič-Jegorov, po katerem bo pionirski odred škofojloške osnovne šole dobil svoje ime. Ta pohod na mesto padlega junaka iz Škofje Loke je osnovna šola v Škofji Loki organizirala skupno z občinsko organizacijo ZB.

Preživeli borci so peljali mladino po partizanskih poteh in ji pripovedovali o posameznih bojih in akcijah na tem področju. Na samem mestu, kjer je padel Peter Kavčič-Jegorov, je bila slavnostna proslava, ki se je udeležilo preko 1500 članov šolske mladine. Sodelovali so tudi predstavniki JLA iz Škofje Loke. Po kulturnem programu so pionirji položili cvetje k spominski plošči padlega borca. Predstavniki škofojloške garnizona so po svečanem delu izvedli zabavni del programa. Pomagali pa so tudi, da so vsi zbrani dobili partizansko kosilo - enolončnico.

Celoten pohod, ki se je pionirjem globoko vtisnil v spomin spada v okvir Jugoslovanskih pionirskih iger v počastitev 20-letnice vstaje.

Janez Nastran, učenec 5. a razr. osemletke v Škofji Loki, pa nam je o pohodu med drugim napisal:

V okviru Jugoslovanskih pionirskih iger smo prejšnjo soboto pripravili pohod na Lubnik, na kraj smrti našega vzornika Petra Kavčiča-Jegorova. Odšli smo v treh skupinah: tretji in četrti, peti in šesti ter sedmi in osmi razredi. Ko smo prišli do spominske plošče, sem sedel v travo in se zamislil: Bilo je pred 17. leti. Blizu kraja, kjer sem sedel, so takrat ležali hodi. Za njimi je ležal mrtvi partizan. Takratni sekretar KPS za škofojloško okrožje tov. Jegorov je naročil Brezničanom,

da naj partizana dostojno pokopljajo, kar so tudi storili. Nedostojnejši pa so potem grob razdejali. Tovariš Jegorov in njegov kurir sta šla nekaj dni za tem na razgovore s tov. Andrejo. Toda bili so izdani. Ko so jih belogardišči napadli, so se tovariši vrgli v obcestni jarek in se plazili naprej. Toda sredi poti jih je zadel raful. Tov. Jegorov in tov. Andreja sta bila smrtno zadeta. Ob spominski plošči smo izvedli lep kulturni program. Za kosilo so nam potem vojaki pripravili pravo partizansko kosilo in z njim napolnili porcije, ki smo jih z užitekmi popravili.

Pionirji v Križah za Plonirske Igre

Letos praznujemo 20-letnico vstaje. Predvsem v ta namen so organizirane tudi Jugoslovanske plonirske igre. V okviru teh naj bi se pionirji seznanili s svojim rojstnim krajem (zato tudi naslov tem »Moj kraj večera, danes in jutri«) in pripravili celo vrsto kulturnih in drugih prireditev. V to široko akcijo smo se vključili tudi pionirji osnovne šole v Križah.

V ta namen smo se izoblikovali delo v raznih krožkih, na primer v šahovskem, streliškem, dramatskem, literarnem itd. Sodelovali bomo tudi na občinski prireditvi - »Spoznavaj svoj kraj v času NOB« - pri raznih natečajih, ki so razpisani, obiskali bomo preživele borce, partizanske kraje v naši občini itd. Imamo pa zbranih že veliko podatkov o bojih partizanov v okolici Križev, o razvoju naše vasi po osvoboditvi, o ljudeh, ki so padli za našo svobodo in tako dalje. Trudimo se, da zastavljene na-

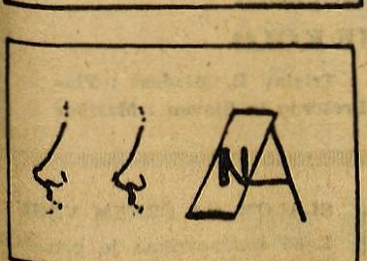
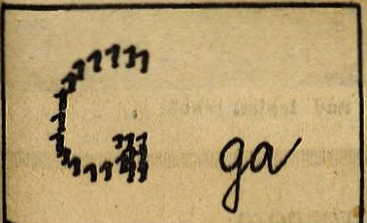
loge čimbolje izvršujemo in tako pripomoremo k uspehu Jugoslovanskih pionirskih iger.

Nada Škrget, 7. razred

L. N. Tolstoj MOŠNJA Z DENARJEM

Bogat trgovec je zgubil mošnjo z denarjem. Razglasil je, da je bilo v mošnji dva tisoč rubljev in da bi da: polovico tistemu, ki bo mošnjo našel. Neki delavec je našel mošnjo in jo prinesel trgovcu. Trgovcu je bilo žal dati obljubljeno polovico. Izmisli si je, da je bil v mošnji razen denarja tudi drag kamen in je dejal: »Daj mi kamen, pa ti dam tisoč rubljev.« Delavec je šel k sodniku. Sodnik je razsodil takole: »Ti trgovec praviš, da je bilo v mošnji dva tisoč rubljev, poleg tega pa še drag kamen. V tej mošnji pa ni kamna, kar pomeni, da mošnja ni tvoja. Mošnja z denarjem naj ostane zato pri delavcu, dokler se ne bo oglasil pravi lastnik. Ti pa še enkrat razglašaj svojo izgubo, morda se bo tvoja mošnja le našla.«

Rebusa

Kdo sta moža, ki katerih imeni predstavljata ta rebusa?

Trobenice

»Dedek, glej na trati so cekini, lepi, zlati, hitro tja steciva, si cekinov naberi!«
»Oh, kako naj s tabo grem, ti bi tekal, jaz ne smem, steci sam na sončno trato in prinesi mi to zlato!«
A vnuček je našel le rožice, zlatorumene trobenice, v soplek lep jih je nabral, k dedku z njim se podal.
»Dedek, vzemi cvetke zlata, saj vzcvetele so le zate!«
Polno jih je še na trati, na njih igrajo se metuljički zlati.«

Repine Dašica
6. a razred
Osnovna šola
»Staneta Zagorja« Kranj

ZADEVA 'AGIR'

Okoli polnoči so prišli ponj. Vodili so ga po hodnikih v drug prostor, ki je bil opremljen - očitno zato, da bi vzbudil pri zapornikih strah - z usnje-nimi bicli, gumijevimi cevmi, debele vrvi in sponje za roke in noge, vse je ležalo križem po mizi in stolih.

XLV
MUCENJE

Michel je menil, da je to tisti kraj, kjer naj začne »peti«. Toda potovanje se je nadaljevalo, dokler niso prišli do kopalnice v prilličju. Razen Rudija je bil ob njem še francoski policier in trije krepki možaki. Medtem, ko se je kad polnila z ledenomrzlo vodo, so mu odvzeli narokvice in moral se je sleči. Potem so mu zvezali nogi in roki na hrbtu.

Udarec v obraz ga je pahnil na rob banje, opotekel se je in se prevrnil v mrzlo vodo. Trenutek se je čisto potopil, vendar je takoj nato sopsnaje dvignil glavo nad vodo in zadihal.

Rudi je stal sklonjen nad njim z Michelovo beležnico v roki. »Kot vidiš« je dejal, »imate turti ob 9. uri ob Gare d'Austerlitz sestanek z osebo, katere začetnice se glase C. G. Povedali mi boste ime te osebe.«

C. G. je bil Charles Guillard, bivši častnik švicarske armade, ki je imel zdaj trgovino v vinom v Etampesu. Za Michela je risal načrte novega letalskega letalstva.

»Torej mi nočete povedati?«, je vprašal Rudi, ko Michel ni odgovoril. Michel je zmajal z glavo in je takoj nato prejel udarce od zgoraj, ki ga je porinil

v vodo. Ker ni bil pripravljen, ni zajel v pljuča dovolj zraka in je moral kmalu spet z glavo iz vode.

Rudi je ponovil vprašanje: »Kdo je C. G.?« Zdal je komaj imel dovolj časa, da je zmajal z glavo. Kopicca udarcev ga je spet potisnila pod vodo. Spet je hlasta je po zraku pomolil glavo iz vode, da bi takoj nato zaradi udarcev po glavi moral spet pod vodo. Tako se je nadaljevalo cele pol ure, in udarci so postajali vedno hujši, odmori za dihanje vedno krajši. Po šestih ali sedmi rundi je začel požirati vodo, njegove kretnje so postajale vedno bolj krčevite in čutil je, kako mu ginejo moči. Čez nekaj časa so ga izvlekli iz vode in po desetminutnem odmoru se je proces začel znova - spet je trajal pol ure, odmori so postali sicer daljši, kljub temu pa je vrago slabel.

XLVI

TRMOGLAVI IDIOT

V poslednji fazi, ko je bil pogoltnil že veliko vode, je prišel trenutek, ko je bil že preslab, da bi se še naprej boril za življenje. Kakor hitro so njegovi mučitelji opazili slabost, so ga potegnili napol iz vode, tako da mu je ležala glava na robu in je izbruhal vodo. Končno je bil tako slab, da ni mogel več bruhati. Nato mu je francoski policier, ki je pri vsem igral glavno vlogo, potisnil koleno v želodec in mu tako stisnil vodo iz telesa.

Od vseh tortur, ki jih je uporabljala, če že ne iznašla Gestapo, je tako imenovana bagnoire naj-uspešnejša. Če se metoda uporablja »stirokovno« - žrtve nikdar ne izgubi zavesti, dočim se pri pretepanju ali pri drugih brutalnostih navadno kmalu onesvesti. Namen torture je, da žrtve ravno še ostane pri življenju. Napor po samozahranitvi je tako močan, da se mučeni brani do zadnjega in ta boj za življenje povzroča tako trpljenje, da v 95 primerih od 100 končno le kloni in spregovori.

Michel Hollard je kasneje sam priznal, da bi ga nadaljnja serija potapljanja zelo verjetno pripravila do priznanja. Če bi se mogel utopiti, bi bil to rad storil, toda ubranili so mu v zadnjem trenutku.

Ko je po najmanj treh urah, in to po peti seriji, že čisto onemogel, dobesedno bolj mrtev kot živ ležal z glavo na robu banje, je kot skozi megle bolečin, omotice in bruhanja zaslišal, kako je Rudi nejevoljno dejal: »Saj zapravljamo le čas s tem trmoglavim idiotom. Lotimo se raje česa boljsega!«

Potem je slišal, kako so mučitelji odšli in zaloputnili vrata za seboj.

Čez nekaj časa si je toliko pomogel, da je zlezl iz vode, se prevrnil iz banje in padel na tla. Tam je oblezel, trepetajoč od mraza in slabosti, ko so se končno odprla vrata in se je pojavila starejša ženska, ki je imela v roki kos kruha. Razlomila ga je v majhne koščke ter mu jih dajala v usta. Ves hvaležen se ji je Michel Hollard dal pitati. Ko je pojedel poslednji košček, se je ženski hvaležno nasmehnil - govoriti še ni mogel - in neznani angel je izgnil. Kasneje je zvedel, da je bila to vratarjeva žena - Italijanka.

XLVII

NEUKROTJIVI

Znani vođač upor in avtor, ki piše pod imenom »Reiny« je napisal nekaj pomembnih pripomb o tistih, ki so jih mučili. »Upornik, ki je bil tako nesrečen, da je padel sovražniku v roke in ga je ta mučil, še davno ni bil izdajalec, če ni imel te moči, da bi molčal. Nasprotno! Med njim in ostalimi prebivalci, ki so se ves čas zadržali pasivno v boju s sovražnikom, je bila tolikšna razlika, kakor med bojevnikom na fronti in tistimi, ki se je skrival v zalozju.«

Tisti pa, ki so bili tako pogumni, da so vzdržali do kraja - neukrotljivi - tvorijo ekskluzivno, čeprav maloštevilno elito. Spomin nanje naj nam bo svet in naj nas napolnjujejo z občudovanjem in spoštovanjem.«

Michel je vzdržal do zadnjega. Njegov lastni komentar je bil nekoliko skromnejši: »K vsej sreči so se mučitelji prej utrudili kot jaz.«

Ko so ga drugo jutro po Rudijevem brezuspešnem poskusu prišli iskat v celico, je pričakoval, da

ga bodo spet peljali v kopalnico. Namesto tega je pot vodila v garažo, kjer so ga posadili na zadnji sedež med dva stražnika. Ko se je avto odpeljal, je dejal francoski policier, ki je vodil ekspedicio: »Peljemo vas do Gare d'Austerlitz, ustavili bomo ob izhodu, vi pa boste identificirali tistega C. G., kakor hitro stopi s postaje.«

»Če tega ne storite, preden zapusti zadnji potnik peron, imamo povelje, da vas takoj na mestu ustrelimo. Storili bomo to, da bi vam »preprečili beg« in tako ne bo nobenih sitnosti več.«

Pet minut pred prihodom vlaka iz Etampesa je stal avto z delujočim motorjem v bližini izhoda. Oba stražnika sta imela revolverja pripravljena.

Michel se ni bal ničesar, če se bo Guillard držal pravila: ne se ustavljati in ne se ogledovati, če ne bo njega tu, da bi ga pričakoval, temveč iti mimo, kol vsi drugi, v smeri proti Jardin des Plantes.

XLVIII

MAJHNA NAPAKA

Michel si je trdno zabičal, da tudi z očesom ne trene, ko ga zagleda. Ura je bila točno devet. Pri izhodu se je prikazal moš z aktovko v roki. Bil je Guillard. Dejstvo, da je prišel prvi od vlaka, je bilo tako nepričakovano, da se je Michel vidno zdržnil. Če bi oba policiera opazovala njega, namesto da sta imela oči napeto uprte v izhod, bi se bil prav gotovo izdal.

K sreči pa tudi onadva nista računala s tem, da se bo divjačina pojavila tako zgodaj in Michelove napake nista opazila. Videl je, kako gre Guillard, ne da bi se ozrl prek trga. Takoj nato je izginil v neki ulici. Medtem pa so se že vsuli drugi potniki k izhodu. Ko je odšel zadnji, se je obrnil francoski policier k Michelu in ga udaril s kopitom revolverja v obraz. »Ti svinja umazana, te bomo že naučili vleči nas za nos!« Tedaj sta tudi ostala dva planila nanj in ga bila po obrazu in glavi, dokler mu nista zatekli obe oči, počile ustnice in se mu vlija kri po obrazu. Nato so se spet odpojali v Rue Mallet Stevens in Michela so spet zaprli.

Obveščevalec

MALI OGLASI

PRODAM

Prodajam motorno kolo Jawa 250 cm s prevoženimi 16.000 km. Naslov v oglasnem oddelku 1051
 Pecen prodajam odlično ohranjen Puch Roller 125 cm s prevoženimi 9000 km in Vespa 125 cm s prevoženimi 14.000 km. Kovarčičeva 7, Primskovo, Kranj 1004
 Prodajam ali dam v najem stroj za izdelavo izdane opeke. Zbilje 22 1169

Prodajam 2300 m² gozda v Britofu. Poizve se: C. na Klanc 18, Kranj 1170

Prodajam telico, ki bo v aprilu teletila. Ilvka 7, Kranj 1171
 Motorno kolo Jawa 250 cm prodajam ali zamenjam za moped. Hribar Peter, Tenetiše 12, Golnik 1172

Prodajam plemenske vola do 500 kg težkega. Sp. Veterino, Križe 1173

Ugodno prodajam železni, bell otroški posteljiči z žimnicama. — Poizve se: Istančič, Dom Partizana, Stražišče, Kranj 1173
 Pecen prodajam kravo, ki bo v kratkem teletila, repo po 3 din in 1000 kg drobnega krompirja. Ziganja vas 31, Križe 1175

KUPIM

Kupim enostanovanjsko hišo z nekaj zemlje od Ljubljane do Radovljice. Plačam takoj. Ponudbe oddati v oglasni oddelček pod »Vseljivo« 1176

Kupim novejšo hišo, ki ima 2 do 3 sobe, kuhinjo, kopalnico, klet in nekaj vrta. Ponudbe oddati v oglasni oddelček pod »Kranj-Lesce-Bled« 1177

OSTALO

9 mesecev starega otroka dam v oskrbo dobri družini. Anton Zura, Jenkova 10, Kranj 1178

Trgovsko podjetje Knjižarna Simon Jenko Kranj obvešča vse cenjene odjemalce, da bo zaradi tromesečne inventure trgovina zaprta v času 28., 29. in 30. marca 1961. Prosimo vse potrošnike, da si pravočasno krijejo svoje potrebe. 1137
 Sofer B in C kategorije išče

Tovarna

„PLAMEN“ - Kropa

razpisuje naslednja delovna mesta:

Normirec

s srednjo tehnično šolo ali visoko kvalificirani strojni ključavničar z večletno prakso v kovinski stroki

Dve kvalificirani ali priučeni kuharici

z večletno prakso: za delovno mesto v obratni kuhinji (topli obrok) in za počitniški dom (sezonsko delo).

Upravnika za počitniški dom

v Portorožu (Pacug) — komercialist s srednješolsko izobrazbo ali gostinstvo šolo z večletno prakso na vodilnih mestih (sezonsko delo).

Osebnih prejemki po tarifnem pravilniku ali dogovoru. Razpis traja do popolnitve delovnih mest.

Sprejememo več točajev (točajk), natakarejev (natakarič) z izpitom in tudi mlajše, ki se žele zaposliti v tem poklicu in se ga bodo priučili

Interesenti naj se osebno zglase in oddajo pismene ponudbe s kratkim življenjepisom v upravi podjetja

ZAHVALA

Ob tragični izgubi našega dragega moža, očeta, brata, starega očeta, strica in tasta

JANEŽA JELOVČANA

se zahvalujemo vsem, ki so nam ob težkih dneh stali ob strani. Posebno zahvalo smo dolžni zdravniškemu osebju splošne bolnice nekdajnega oddelka v Ljubljani, delovnemu kolektivu »Kranjskih opekarn«, »Mestni klavnic« Kranj, tovarni »Inteks« v Kranju, drevosnec v Preddvoru, gospodu župniku, pevcem, sorodnikom in znancem ter vsem ostalim darovalcem cvetja in vencev.

Mače, 26. marca 1961

Zalujoči: žena Angela, hčerka Štefka z družino, sin Janez z družino, hčerka Angele z možem, sinova Lojze in Franci ter ostalo sorodstvo

stalno zaposlitev. Naslov v oglasnem oddelku 1179

Nudim brezplačno stanovanje na deželi starejši ženski. Ponudbe oddati v oglasni oddelček 1180

Kegljaški klub rabi večje število postavljajče kegljev, stalno zaposlenih ali honorarnih. Informacije dobite vsak dan popoldne na kegljišču, Sejmišče 3, Kranj 1181

Takoj sprejememo v službo tri kvalificirane tapetnike. Prijave sprejema pismeno ali osebno Tapetništvo-sedlarstvo, Radovljica 1182

Iščem žensko, ki bi kuhala in pazila na otroka. Stanovanje v hiši. Naslov v oglasnem oddelku

KINO

Jesenice »RADIO«: 28. marca italijanski film DEČEK V KRATKIHLACA

Jesenice »PLAVZ«: 27. in 28. marca jugoslovanski film TRI ANE

Koroška Bela: 27. marca italijanski film PREISKOVALNI SODNIK

Radovljica: 28. marca francoski film ZAKAJ TAKO POZNO ob 20. uri

Bled: 28. marca vzhodnonemški film SPLETKA IN LJUBEZEN

Škofja Loka »SORA«: 28. marca ameriški film 12 JEZNIH MOŽ

Kranj »STORŽIČ«: 27. marca ameriški barvni film NEBO KLICE ob 10. in 15. uri, ameriški barvni film DOLGO, TOPLO LETO ob 17., 19. in 21. uri

Stražišče »SVOBODA«: 28. marca ameriški barvni film VELIKA ZEMLJA ob 17.30 in 20. uri

Kamnik: 28. marca italijanski film POLIKARPO ob 20. uri

OBJAVE

OBVESTILO

Občinski ljudski odbor Kranj, oddelček za gradnje in komunalne zadeve obvešča vse zainteresirane, da je do nadaljnjega ukinjeno

Izdajanje gradbenih dovoljenj za gradnjo individualnih stanovanjskih hiš na nacionaliziranem področju mesta Kranja. Isto velja za postavljanje ograj in raznih provizorijev. Ponovno opozarjamo, da morajo vsi, ki nameščajo reklamne table - napisne firme - podjetji, vložiti pismeno vlogo s priloženimi načrti na imenovani oddelček, v odobritev. Obenem opozarjamo, da je brez posebnega dovoljenja prepovedano koriščenje gramoza in mivke ob strugah reke Save in Kokre na celotnem območju OBLO Kranj.

ObLO Kranj
 odd. za gradnje in kom. zadeve

Remi na tujem igrišču - uspeh za NK Triglav

Mladinci izgubili z 2 : 1

TRIGLAV : SOBOTA 2:2 (2:0)
 Na igrišču »Sobota« v Murski Soboti je bila danes prvenstvena tekma slovenske conске lige med domačim moštvo in igralci »Triglava« iz Kranja. Domačini so bili favoriti, zato je neodločen rezultat kranjskega moštva prijeten uspeh, ki mu je hkrati pomagal za eno mesto naprej na prvenstveni razpredelnici.

Pred približno 1500 gledalci, ki so pričakovali zmago domačinov, se je odvijala v začetku precej nervozna igra. Kmalu so zagospodarili na igrišču domačini in posilili goste v obrambo. V tem delu igre je »Sobota« dosegla tudi oba zadetka in odšla na odmor z dvema goloma naskoka. To pa Kranjčane ni demoraliziralo. — V drugem polčasu so zaigrali smotr

Gorenjska nogometna podzvezna liga

VISOKA ZMAGA »JESENIC«

V prvenstveni tekmi gorenjske podzvezne lige je moštvo »Jesenic« visoko porazilo moštvo NK »Prešeren« iz Radovljice. Rezultat 13:1 v korist »Jesenic« povprečno vse. Kaže, da so se Jeseničani za prvenstvo dobro pripravili in so slej ko prej še vedno eden izmed resnih kandidatov za prvo mesto v tej konkurenci.

»TRŽIČ« ZMAGAL V SK. LOKI

Na igrišču Ločana je bila danes prvenstvena tekma gorenjske podzvezne lige. Pomerili sta se enajstorič »Tržič« in domačega »Ločana«. Ker je bila to odločilna tekma za razvrstitev na vrhu, je vladalo zanjo v Loki veliko zanimanje. Tekma, ki je bila tipično prvenstvena, se je končala s tesno zmago Tržičanov. S tem so upli Ločanov na prvo mesto močno upadli, medtem ko »Tržič« še vedno ostane eden izmed kandidatov za ta naslov.

Pred začetkom tekmovanja v hrvatsko-slovenski košarkarski ligi

Upravna odbora košarkarskih zvez Slovenije in Hrvatske sta na skupnih sejah sklenila, da bosta uvedba v obeh republikah nov sistem tekmovanja najboljših košarkarskih moštev. Sprejeli so predlog, da ustanovijo desetčlansko kombinirano ligo, v kateri bo nastopalo po pet moštev iz vsake republike. To tekmovanje se bo pričelo 15. aprila. V novi ligi imajo pravico nastopa — Ljubljana in Slovan iz Ljubljane, Mladost in Jugomontaža iz Zagreba, Radnički iz Slavonskega Broda, Split, Rudar iz Trbovelj, Kvarner z Reke, Maribor in kranjski Triglav.

Vesnakor bo prvenstvo zelo zanimivo, saj bo to neke vrste druga zvezna liga. V Kranju bomo imeli tako priložnost videti tudi dobro košarkarsko igro, saj v imenovanih moštvi ne manjka odličnih igralcev, ki pridejo v poštev tudi pri sestavi republiških in državnih reprezentanc.

Tudi borba za vrhna mesta bo nad vse zanimiva in nogočena. Poskusimo določiti najboljša moštva v tej ligi!

Veliki favoriti za prvo mesto je LJUBLJANA, ki je še lani sodelovala v zvezni ligi in ki hoče dokazati, da tja tudi spada. Moštvo bo sicer pomlajeno, vendar mladim ni kaj oporekati, saj so že večkrat pokazali kaj znajo. — Zanjjo bodo nastopali: državni reprezentant Eiselt, Potočnik, Senčar, Tavčar, Urbanja in drugi. — Od Maribora je k Ljubljani prestopil Stražar, sicer pa bodo v ekipi tudi »stari asi« — Škerjanc, ušpančič in Čretnik, ki opravljata tudi trenersko delo.

Za drugo mesto se bosta (po pričakovanjih) potegovala Slovan, lanskoletni slovenski prvak in zagrebška Mladost. SLOVAN je ze-

Planica, 26. marca

Slednjič je smučarski zvezni Slovenije l uspelo izvesti člansko prvenstvo Slovenije v smučarskih skokih, ki je bilo doslej zaradi neugodnih vremenskih razmer že dvakrat odloženo. Danes pa se ob 80-metrski skakalnici v Planici

TELESNA KULTURA

Republiško prvenstvo v skokih za člane

Jemc spet obračunal z ostalimi tekmovalci

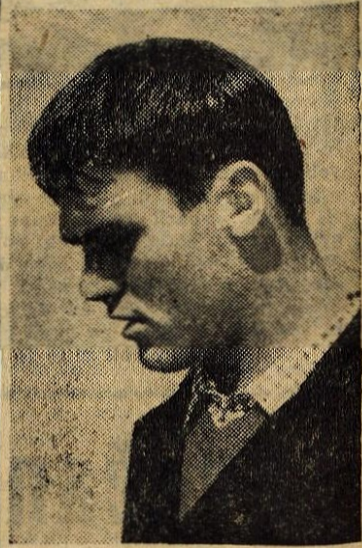
Ljubitelji smučarskih skokov niso zbrali zaman; prvenstvo je bilo zares dobro opravljeno.

Ze številni Mercedesi, Volkswagni, Fiati, Fordi in drugi avtomobili raznih firm in modelov, ki so obkrožili planiško železniško postajo, so pričali, da bo danes tu nekaj pomembnega. Tudi sonce tokrat ni skoparilo s toplimi žarki, tako da je res prijetno dopoldne privabilo pod Ponce številne turiste in ljubitelje smučanja, ki so upravičeno pričakovali zanimiv obračun naših najboljših skakalcev, ki so prav letos dosegli tako zavidljive uspehe v svetovnem merilu.

Imena — Pečar, Šlibar, Jemc, Langus in Zajc so obetala izreden športni užitek! Ob 11. uri se je velika borba za prvenstvo pričela. Vodja tekmovanja dr. Tone Dečman je dal staremu mojstru skokov Janezu Poldi, ki je stal na odskočni mizi, prvi znak. Prva serija skokov, izvedena z najnižjega naleta, se je s tem pričela. Kot prvi se je po strmem zaletišču spustil tekmovalec s štartno številko 2 — Ljubljčan Vidovič. Zaplaval je skozi zrak; ne sicer mojstrsko, vendar odlično in pogumno. Ze naslednji skok Nahčigala je bil lepši, saj se je tekmovalec zelo nagnil nad smuč.

Prvi aplavzi so napolnili z gledalci obdano belo areno. Šesti je bil na vrsti mladi Mojstrčan Smeid. Kar smelo se je odgnal, toda v zraku je bil preveč pogumen in ni dosti manjkalo, da bi šlo po zlu ter bi padel na krivine smuč. Bertija je rešilo le znanje in prispebnost. S številko 14 se je kmalu nato pojavil na startu sve-

točni rekorder jugoslovanski skakalec v letošnji sezoni. Odlični je bil 18-letni Jeseničan Ludvik Zajc, ki se je uvrstil na drugo mesto, kar je po zmago za poka Kongsberg njegov največji uspeh Šlibar in Pečar sta si danes razdelila mesta za Jemcem in Zajcem. Po prvenstvenem tekmovanju je Jože Šlibar dosegel najboljšo daljino današnjega dne. — Skočil je 82 m.

Božo Jemc

Rezultati: 1. Jemc — JLA — 2,23; 2. Zajc — Jesenice — 217,5; 3. Šlibar in Pečar 211,5.

Podrobneje o vseh rezultatih in poteku bomo objavili v prihodnji številki.

trneje in slika na igrišču se je spremenila. Ves drugi polčas je bil »Triglav« v premoči in to premoč izrazil tudi z dvema goloma. V predtekmi so mladinci »Triglava« zgubili srečanje z mladim moštvom s tesnim rezultatom 2:1.

Visoka zmaga

V okviru gorenjske nogometne lige sta se večeraj pomerila nogometna kluba Mladost iz Kranja in Partizan iz Nakla. Srečanje se je končalo z rezultatom 6:0 (3:0) za Mladost.

Zadnji športni rezultati

I. zvezna liga

Sarajevo : Split 3:2
 Radnički : Dinamo 3:4
 Partizan : Rijeka 1:0
 Vojvodina : Beograd 1:1
 Vardar : Velež 3:1
 Hajduk : Crvena zvezda 1:0

II. zvezna liga — zah. skupina

Triglav : Proleter 0:0
 Šibenik : Celik 1:1
 Lokomotiva : Borac 2:3
 Varteks : Zagreb 2:2
 Trešnjevka : Zeleničar 0:0
 Karlovac : Sloboda 4:0

II. zvezna liga — vzh. skupina

Mača : Spartak 1:1
 Sufjeska : Rudar 4:1
 Radnički : Novi Sad 1:0
 Budućnost : Radnički (Niš) 1:0
 Radnički (Krag.) : Bačka 1:0
 Srem : Pobeđa 2:1

Slovenska conška liga

Nova Gorica : Olimp 2:1
 Maribor : Ilirija 1:0
 Krim : Slovan 4:1
 Ljubljana : Rudar 2:2
 Sobota : Triglav 2:2
 Klavdivar : Nafta 2:1

Gledalci se uživali nad lepimi skoki

Naša športna prognoza

PARI ZA TRETJE KOLO

riglav : Ljubljana, Jesenice : Triglav B, Mladost : Platika, Tržič : Naklo, Senčur : Prešeren in Slovan : Maribor

SLALOM NA ČRNEM VRHU

Lepo sončnovreme je privabilo večeraj na Crni vrh nad Jesenicami lepo število tekmovalcev in tekmovalk. Nastopilo jih je okrog 90. Proga je bila precej zahtevna. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Člani — Jamnik Tomaž (Triglav) 1:18,1; članice — Fanel Krista (Enotnost) 1:36,2; mladinci — Detiček Eric (Kr. gora) 1:36,9; pionirji: Razinger (Jesenice) 17,8; pionirke: Svetina (Jesenice) 24,3.

ODBOJKA

Jesenice pokalni prvak Gorenjske

Jesenice, 26. marca

Danes je bil na Jesenicah odigran turnir v okviru tekmovanja za jugoslovanski pokal. Sodelovali sta dve ekipi Jesenic, Sava iz Kranja, Partizan Zirovnica in Partizan Kropa. Po pričakovanju je prvo mesto osvojila prva ekipa Jesenic in se plasirala v nadaljnje tekmovanje. Organizacija je potekala v redu, grajati moramo le preskromno udeležbo.

Rezultati:

Jesenice : Kropa 2:0
 Jesenice : Zirovnica 2:0
 Zirovnica : Kropa 2:0
 Kropa : Sava 2:0
 Jesenice II : Kropa 2:0
 Sava : Jesenice II 2:1
 Jesenice I : Jesenice II 2:1
 Jesenice : Sava 2:0
 Sava : Zirovnica 0:2
 Zirovnica : Jesenice II 2:0

Vrstni red: Jesenic I 8 — 8:1; Zirovnica 6 — 6:2; Jesenice II 9 — 4:6; Kropa 2 — 2:6; Sava 2 — 2:7.